

Ondskan – Jan Guillou

Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna tränar på att sammanfatta text, förutspå handlingen och analysera karaktärerna i en text. De får också "läsa mellan raderna", koppla texten till omvärlden och andra texter om barnaga, samt uttrycka egna tankar/åsikter.

Läraren reflekterar

Texten är stark, inga tvivel om det. Den lämpar sig bäst för äldre elever. Det gäller att ha väldigt god kännedom om elevgruppen för att styra diskussionerna åt rätt håll och för att undvika eventuellt känsliga områden. Men det gäller också att visa för alla elever att vi vågar ta i svåra och jobbiga ämnen. Om inte annat för att visa att det aldrig är barnets fel att det blir slaget. Om inte vi törs ta i frågan, men ska då göra det?

Metod och arbetsuppgifter före läsning

Eftersom kapitlet innehåller en del antydningar till våld är det lämpligt att inledningsvis samtala om barnaga. Vi läser tillsammans [Vart tionde barn blir slaget](#) och/eller om personliga erfarenheter [Den som blir slagen förlorar sin barndom](#). Att fundera på:

- Vad handlar artiklarna om?
- Vad tänker du om siffrorna? Få eller många?
- Spontana tankar om Jims historia?

Orsakerna till att en förälder slår sitt barn kan vara många: missbruk, sjukdom, trötthet, påfrestningar i relationen till sin partner, dålig ekonomi eller stress. Vi tittar på Rädda barnens film om barnaga:

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/20w4Bb3yPNY?feature=oembed>

- På vilka sätt kan våld mot barn se ut?
- I vilka situationer brukar vuxna våld mot barn?
- Vilka orsaker ligger bakom våldet mot barn?

Vi tittar på klippet om påven eller läser [en artikel](#):

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/I9h93WFRBNo?feature=oembed>

- Vad säger du om "but never in the face"? Hur tror du han tänker att det är bra?
- Vad tänker du om "if dignity is kept"? Blir värdigheten behållen om aga är en del av uppfostran?
- Vilken betydelse får det när en sådan känd person som påven uttrycker åsikter om uppfostran?

Vi tittar på kartan som visualiserar de länder som har en lag mot barnaga.

Vad tänker du om den?

Dags att läsa – Uppgifter under läsning

Presentera *Ondskan*. Om eleverna inte läser hela boken får läraren sammanfatta vad boken handlar om innan utdraget läses. Nedan följer *förslag på frågor* till citat ur texten. Citaten är hämtade från bokens första 20-25 sidor.

Efter ca 2,5 sida. Stanna vid "Vänner igen?"

- Hur märker vi att pappan är irriterad?
- Hur förhåller sig Erik till pappans straffsystem?

"Vänner igen?" undrar pappan.

- Hur tänker pappan när han säger så? Vad betyder det?
- Vad tror du att Erik tänker? Varför är det en förolämpning?
- Varför tar han styvfadern i hand?

Stanna efter att Erik slagit sin lillebror "Men hans förhoppningar var fel". Lillebror försöker utpressa Erik genom att hota med att påkalla faderns uppmärksamhet.

- Varför gör Lillebror som han gör?

- Hur ska Erik göra i det läget?
- I många syskonförhållanden förekommer det ibland "utpressningar eller mutor". Har lillebror några större skyldigheter att inte utpressa Erik jämfört med andra syskon (som inte blir slagna)?
- Hur tror du att lillebror tänker i ögonblicket pappan kommer in?
- Vad tror du händer när pappan kommer in?

"Chokladpuddingen växte i munnen."

- Varför då?
- Vad tänker Erik på?

"Så stängde han av världen och drog ett djupt andetag /.../ När han upptäckte att han var på väg ut i ljuset, eller som om han var på väg upp mot ytan efter en djup dykning, så var han redan ute ur sovrummet."

- Vad har Erik varit med om?
- Hur upplevde han det?

"Farsan bar ömt och försiktigt ut lillebrorsan. Sen stängde han dörren och låste den, tog ut nyckeln och stoppade den i bröstfickan. Fadern lugn och kontrollerad."

- Inte någonstans står det att Erik ska få stryk. Ändå kan vi till 100% veta det. Hur då?

Det händer sedan

Vad tror du händer med Erik och styvfaderns relation? Jo, långt senare slår Erik ned styvfadern brutalt.

- Gör Erik rätt eller fel?
- Modern pratar med Erik efteråt och hon säger förlåt. Varför gör hon det först nu?
- Vad känner Erik inför mammans sena förlåt, tror du?

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Betygskriterier

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatekter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.